РЕЗОЛЮЦИЯ (ЕС) 2022/1786 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

от 4 май 2022 година,

съдържаща забележките, които са неразделна част от решението за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на Агенцията на Европейския съюз за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие (eu-LISA) за финансовата 2020 година

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ,

— като взе предвид своето решение за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на Агенцията на Европейския съюз за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие (eu-LISA) за финансовата 2020 година,

— като взе предвид член 100 от и приложение V към своя Правилник за дейността,

— като взе предвид становището на комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи,

— като взе предвид доклада на комисията по бюджетен контрол (A9-0116/2022),

А. като има предвид, че според нейния отчет за приходите и разходите ([1]) окончателният бюджет на Агенцията на Европейския съюз за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие (eu-LISA) („Агенцията“) за финансовата 2020 година възлиза на 240 119 000 EUR, което представлява намаление с 16,74 % в сравнение с 2019 г., когато бюджетът на Агенцията е бил увеличен с 40,23 % в сравнение с 2018 г.; като има предвид, че бюджетът на Агенцията се осигурява почти единствено от бюджета на Съюза;

Б. като има предвид, че Сметната палата („Палатата“) в своя доклад относно годишните отчети на Агенцията за финансовата 2020 година („доклада на Палатата“), заявява, че е получила достатъчна увереност, че годишните отчети на Агенцията са надеждни и че свързаните с тях операции по отношение на приходите са законосъобразни и редовни във всички съществени аспекти; като има предвид, че Палатата установи обща сума на плащанията в размер на 10 405 074,69 EUR, която според нея не съответства на разпоредбите на съответното рамково споразумение, което представлява 4,1 % от бюджетните кредити за плащания, налични през 2020 г., като по този начин надхвърля прага на същественост, определен за одита, и води до становище с резерви относно законосъобразността и редовността на свързаните с отчетите плащания; като има предвид, че с изключение на тези неотговарящи на изискванията плащания Палатата заключава, че свързаните с отчетите операции по отношение на плащанията за годината, приключила на 31 декември 2020 г., са законосъобразни и редовни във всички съществени аспекти;

Бюджетно и финансово управление

1. изразява съжаление, че усилията за контрол на бюджета през финансовата 2020 година са довели до степен на изпълнение на бюджета от 75,61 %, което, макар да представлява увеличение с 31,10 % в сравнение с 2019 г., все още е под целта; отбелязва освен това, че степента на изпълнение за бюджетните кредити за плащания е 96,24 %, което представлява увеличение с 3,96 % в сравнение с 2019 г.;

2. отбелязва констатациите на Палатата относно високия размер на преносите по дялове II и III от бюджета на Агенцията; отбелязва, че Агенцията е използвала автоматични преноси на недиференцирани бюджетни кредити по дял II в размер на 10 200 000 EUR (59,4 %), като общият размер на автоматичните преноси е 17 200 000 EUR; отбелязва, че Агенцията също така е използвала неавтоматични преноси на бюджетни кредити за поети задължения по дял III в размер на 56 300 000 EUR (23 % от бюджетните кредити в окончателния приет бюджет), свързани главно с Европейската информационна система за съдимост (ECRIS), Европейската система за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS) и със системата за оперативната съвместимост, и че тези неавтоматични преноси са значително по-ниски от 159 000 000 EUR неавтоматични преноси през 2019 г. (55 % от бюджетните кредити в окончателния приет бюджет), като все още представляват значителна сума в сравнение с общия бюджет; отбелязва заключението на Палатата, че въпреки че по своето естество операциите на Агенцията могат да продължават и през следващата година, прекомерният размер на пренесените бюджетни кредити по дял II и дял III сочи за наличието на различни структурни проблеми, което засяга спазването на членове 9, 12 и 28 от финансовите правила на Агенцията; призовава Агенцията да се справи с тези проблеми;

([1]) ОВ C 114, 31.3.2021 г., стр. 199.

3. изразява съжаление във връзка с факта, че степента на изпълнение на бюджета е по-малка от планираната; призовава Агенцията да подобри съвместно с Комисията съгласуването на бюджетното планиране с графика на съответните относими правни актове; признава, че Агенцията е предприела стъпки за подобряване на положението;

Резултати от изпълнението

4. приветства факта, че Агенцията използва някои ключови показатели за ефективност с цел измерване на добавената стойност от своите дейности и подобряване на управлението на бюджета си; отбелязва, че Агенцията е актуализирала своите корпоративни ключови показатели за ефективност през 2020 г., като десет от 30-те показателя не са променени или са претърпели редакционни промени, един показател е заличен, въведен е един нов, а други показатели са актуализирани по различни причини, като например промени в регулаторната среда на Агенцията, информация, събрана от одити, или наличие на по-добри показатели;

5. отбелязва, че според изявлението на Агенцията тя е постигнала своите цели за 2020 г., определени в учредителния ѝ регламент, Регламент (ЕС) 2018/1726 на Европейския парламент и на Съвета ([2]), постигнала е напредък по отношение на целите, определени в дългосрочната стратегия на Агенцията, и е постигнала резултатите, определени в годишната ѝ работна програма за 2020 г., както по отношение на резултатите, така и по отношение на изпълнението; отбелязва, че функционирането и достъпността на информационно-технологичните системи, управлявани от Агенцията, са били в съответствие със съответните споразумения за нивото на обслужване; отбелязва, че прилагането на нови информационно-технологични системи, както и развитието на оперативната съвместимост между новите и съществуващите системи, продължиха; отбелязва, че прилагането на новата Система за влизане/излизане (СВИ) беше забавено с два месеца, като Съветът по правосъдие и вътрешни работи реши да отложи влизането в действие, за да се даде повече време на държавите членки да се подготвят; приветства факта, че за другите нови информационно-технологични системи Агенцията докладва, че графиците за изпълнение не са били засегнати по неблагоприятен начин;

6. отбелязва, че през 2020 г. Агенцията е подписала междусекторна техническа рамка (TEF), за да се отдалечи от подхода на изолирано функциониране към разработването и експлоатацията на системите; отбелязва, че TEF има за цел създаването на договорен корпус за проектиране, разработване, изпитване и внедряване на нови информационно-технологични системи;

7. подчертава, че Агенцията дава важен принос за един по-безопасен Съюз, като гарантира спрямо поверената ѝ информация най-високи нива на сигурност на информацията и на защита на данните чрез предоставяне на висококачествени услуги и подпомагане на привеждането на технологичния капацитет на държавите членки в съответствие с техните потребности; обръща внимание на необходимостта да се предприемат всички необходими мерки, за да се избегне всякакъв риск за обработваната информация; отбелязва, че капацитетът на Агенцията за подобряване на съществуващите информационни системи и за разработване на нови беше засилен чрез новия ѝ мандат, заложен в Регламент (ЕС) 2018/1726, който влезе в сила на 11 декември 2018 г.; приветства продължаващите усилия на Агенцията за адаптиране към този нов мандат през 2020 г.;

8. приветства приемането през декември 2020 г. от Комисията на предложението за регламент за e-CODEX; приветства споразумението, постигнато през декември 2021 г. от съзаконодателите в това отношение; припомня, че Агенцията ще играе решаваща роля за успешното прилагане на системата e-CODEX и че Комисията следва да предвиди подходящи ресурси, предназначени за увеличаването на отговорностите на Агенцията;

Политика относно персонала

9. отбелязва, че към 31 декември 2020 г. щатното разписание е било изпълнено на 89,6 %, като са били назначени 181 срочно наети служители от общо 202 разрешени работни места за тази категория служители съгласно щатното разписание (спрямо 172 разрешени работни места през 2019 г.); отбелязва, че освен това през 2020 г. за Агенцията са работили 83 договорно наети служители и 10 командировани национални експерти от общо 111 разрешени длъжности за договорно наети служители и 11 разрешени длъжности за командировани национални експерти;

([2]) Регламент (ЕС) 2018/1726 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. относно Агенцията на Европейския съюз за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие (eu-LISA), за изменение на Регламент (ЕО) № 1987/2006 и Решение 2007/533/ПВР на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1077/2011 (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 99).

10. отбелязва със загриженост разпределението по пол сред висшето ръководство на Агенцията — (двама мъже (100 %) и без жени), сред управителния съвет — (44 мъже (81,5 %) и 10 жени (18,5 %) и сред служителите като цяло — (184 мъже (69,7 %) и 80 жени (30,3 %); призовава Агенцията да гарантира в бъдеще баланс между половете на управленско равнище и на равнище персонал; призовава Комисията и държавите членки при номинирането на своите членове на управителния съвет на Агенцията да вземат предвид, че е важно да се осигури баланс между половете;

11. отбелязва трудностите, срещнати в процедурите за набиране на персонал на Агенцията, причинени от пандемията от COVID-19, която значително забави набирането и наемането на нови служители, като Агенцията докладва, че при 50 % от нейните назначения, достигнали последната фаза, служителите са били пряко засегнати или забавени при встъпването в длъжност поради ограничения, свързани с COVID-19; отбелязва, че Агенцията докладва, че е започнала 25 процедури за подбор, като 19 процедури са приключени до края на годината, в резултат на което са издадени и приети 21 предложения за работа;

12. отбелязва, че Агенцията е докладвала, че нейните доверени съветници са получили седем попълнени формуляра за неофициално търсене на информация и съвети или насоки и подкрепа в случаи на психически тормоз и ситуации на конфликт; отбелязва, че не са докладвани случаи на официален тормоз след получаването на информацията и че през 2020 г. не са били заведени дела за тормоз в Общия съд; отбелязва, че доверените съветници на Агенцията редовно се обучават и получават подкрепа от външни експерти;

13. приветства факта, че Агенцията е изпълнила правилно препоръката на Палатата относно правилната оценка на кандидатурите в процедурите за набиране на персонал;

Обществени поръчки

14. приветства подписването на TEF — най-голямата тръжна процедура, подписвана някога от Агенцията; отбелязва, че Агенцията представя TEF като значително нововъведение в оперативния модел на Агенцията по отношение на ресурсите, който се очаква да генерира значителни ползи в процеса на управление по отношение на продавача и договорите, включително по-добро съотношение между качество и цена, икономии от мащаба и по-бързи процедури за възлагане на обществени поръчки, като същевременно се намалява зависимостта на Агенцията от относително малък брой доставчици; приветства новаторския подход, насърчава Агенцията да продължи да прилага този подход и призовава Агенцията да информира органа по освобождаване от отговорност дали ползите се реализират и как Агенцията управлява рисковете, присъщи на новаторския подход;

15. отбелязва, че изготвянето на спецификациите за поканата за представяне на оферти, свързани с TEF, приключи през януари 2020 г. и че тръжната процедура започна на 29 януари 2020 г. за четири обособени позиции и свързани с тях услуги, а именно: обособена позиция 1: проектиране, координация, осигуряване на качеството и подкрепа за интеграцията; обособена позиция 2: развойни услуги; обособена позиция 3: инфраструктура (хардуер, софтуер и свързани услуги) и обособена позиция 4: изпитване и квалификация; отбелязва, че договорите за обособени позиции 1, 2 и 3 са били подписани през 2020 г., докато обособена позиция 4 е била подписана през юли 2021 г.; отбелязва, че е значително постижение на Агенцията да приключи тези процедури, по-специално като се имат предвид ограниченията, причинени от пандемията от COVID-19;

16. отбелязва, че Палатата констатира, че Агенцията е подписала конкретен договор за софтуер, различен от софтуера, предложен от изпълнителя в тръжната процедура за съответния рамков договор; отбелязва, че Агенцията не е изменила рамковия договор; отбелязва, че според констатацията на Палатата закупуването на различен продукт, който не е включен в ценовата оферта, на цена, различна от цената на първоначално предложения продукт, представлява отклонение от рамковия договор; отбелязва заключението на Палатата, че конкретният договор не съответства на рамковия договор, както същото важи и за свързаното с него плащане в размер на 10 399 834 EUR; отбелязва, че Агенцията признава забележките на Палатата и подчертава, че след издаването на забележката на Палатата Агенцията е реагирала бързо, като е подписала изменение на рамковия договор, за да коригира първоначалния пропуск; отбелязва, че Агенцията заявява, че несъответствието не е довело до накърняване на финансовите интереси на Агенцията или на Съюза, тъй като счита, че разходите са оправдани; изразява съжаление, че Агенцията не е следвала подходящите процедури, особено като се има предвид съответната значителна сума; отбелязва подробните съображения, които изпълнителният директор на Агенцията представи по време на изслушване пред комисията по бюджетен контрол на Парламента на 29 ноември 2021 г., като той заяви, че решението за придобиване на въпросния софтуер е било съзнателно решение на ръководството на Агенцията с цел да се намалят припокриванията в усилията за осигуряване на обучение и на подкрепа, което в крайна сметка е намалило общите оперативни разходи за Агенцията; подчертава, че макар да може да се приеме, че са били налице възможности

за икономии на разходи, приложимите правила за възлагане на обществени поръчки трябва да се спазват винаги, за да се гарантира, че данъкоплатците в Съюза получават най-добро съотношение между цена и качество чрез прозрачни и конкурентни процедури за възлагане на обществени поръчки; призовава Агенцията да гарантира, че правилата за възлагане на обществени поръчки винаги се спазват;

17. изтъква, че недостигът на специализирани административни позиции може да има отрицателно въздействие върху функционирането на процедурите за възлагане на обществени поръчки в рамките на Агенцията; приканва Комисията и Агенцията да започнат активен диалог относно подобряване на щатното разписание на Агенцията, особено относно равнището, на което се разпределят длъжностите;

18. отбелязва, че Палатата констатира, че Агенцията е подписала поръчка за услуги по поддръжка за периода от 7 ноември 2020 г. до декември 2024 г. (четири години), в нарушение на клаузите на съответния рамков договор, който позволява услугите да бъдат фактурирани предварително за една година; отбелязва заключението на Палатата, че сумата от 5 241 EUR, изплатена на изпълнителя за услуги, които следва да бъдат предоставени след 7 ноември 2021 г., е неправомерна; отбелязва, че макар да става въпрос за относително малка сума, следва да се отчитат рисковете за репутацията, произтичащи от неспазването на правилата за възлагане на обществени поръчки;

Предотвратяване и управление на конфликтите на интереси, етика и прозрачност

19. отбелязва съществуващите мерки на Агенцията и текущите усилия за осигуряване на прозрачност, предотвратяване и управление на конфликтите на интереси, както и на защита за лицата, подаващи сигнали за нередности; отбелязва, че Агенцията разполага с правила за предотвратяване и управление на конфликти на интереси за членовете на своя персонал; отбелязва, че на 23 декември 2020 г. управителният съвет на Агенцията е приел правила за прилагане относно предотвратяването и управлението на конфликта на интереси по отношение на членовете на персонала, за да се гарантира по прозрачен и последователен начин справянето със ситуации, при които могат да възникнат конфликти на интереси; отбелязва, че тези правила за прилагане са приложими за персонала на Агенцията, включително за изпълнителния директор и заместник изпълнителния директор, командированите национални експерти и платените и неплатените стажанти;

20. отбелязва със задоволство, че Агенцията публикува на своя уебсайт декларациите за интереси за членовете на своя управителен съвет и висшето си ръководство; изразява съжаление обаче, че автобиографиите на членовете на нейния управителен съвет не са представени на нейния уебсайт; припомня призива на органа по освобождаване от отговорност в решението за освобождаване от отговорност за изпълнението на бюджета за 2019 г. тези автобиографии да се публикуват на уебсайта на Агенцията с цел повишаване на прозрачността;

21. призовава Агенцията да предприеме мерки, за да гарантира пълно спазване на правилата на Съюза за прозрачност, както и на основните права и на стандартите за защита на данните;

Вътрешен контрол

22. приветства годишната оценка от страна на Агенцията на нейната система за вътрешен контрол, която показа, че нейната система за вътрешен контрол е налице, функционира и като цяло е ефективна; призовава Агенцията да включи в своята оценка забележките на Палатата относно неспазването на правилата за процедурите за възлагане на обществени поръчки и да направи оценка на въздействието на установените слабости върху принципите и компонентите на вътрешния контрол;

23. отбелязва, че в края на 2020 г. степента на изпълнение на одитните препоръки е била 65 % (24 изпълнени препоръки и 37 препоръки, които остава да бъдат изпълнени); отбелязва, че към края на 2020 г. са останали неизпълнени общо 31 препоръки, от които нито една не е била „критична“; отбелязва със загриженост, че по 13 препоръки не е спазен срокът на изпълнение, като изпълнението на препоръката е било в ход, но крайният срок за изпълнение е изтекъл;

24. приветства напредъка, постигнат по отношение на забележките на Палатата и резолюциите на Парламента за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета от предходни години, както и факта, че Агенцията е изпълнила правилно препоръката на Палатата относно правилната оценка на заявленията в процедурите за набиране на персонал; припомня, че работата по отношение на четири оставащи забележки все още продължава; призовава Агенцията да увеличи усилията си за прилагане на корективни мерки във връзка със забележките на Палатата, които все още не са изпълнени;

Мерки в отговор на COVID-19 и непрекъснатост на дейността

25. отбелязва смущенията, причинени от пандемията от COVID-19, които поставиха под въпрос непрекъснатостта на дейността на Агенцията и достъпността на съществуващите широкомащабни информационни системи, както и въвеждането на новите системи, които са ѝ поверени; приветства факта, че въпреки тези предизвикателства Агенцията е гарантирала непрекъснатия достъп до съществуващите широкомащабни информационни системи (Шенгенска информационна система (ШИС), Визова информационна система (ВИС) и Европейската база данни за дактилоскопични отпечатъци в областта на убежището (Евродак) и е постигнала допълнителен напредък по отношение на прилагането на СВИ, ETIAS и пакета за оперативна съвместимост; отбелязва със задоволство, че предприетите от Агенцията смекчаващи мерки са ѝ позволили да намали отрицателното въздействие на пандемията;

26. отбелязва, че Агенцията е намалила физическото присъствие на персонала в обектите на Агенцията и е предприела мерки за поддържане на здравословни работни места за служителите от критично значение, като по този начин се гарантира непрекъснатост на дейността на системите на Агенцията; отбелязва, че Агенцията също така е трябвало да предприеме смекчаващи мерки за намаляване на въздействието на пандемията от COVID-19, върху разработването и внедряването на системи поради прекъснати вериги на доставки през втората половина на 2020 г. и поради ограничения за пътуване и достъп, които попречиха на наличието на персонал и изпълнители за работа на място; отбелязва, че въпреки тези трудности Агенцията е постигнала значителен напредък по ключови проекти, като например въвеждането на ШИС от второ поколение (ШИС II) и фаза 2 на Автоматизираната информационна система за дактилоскопични отпечатъци, както и интегрирането на нови ползватели в ШИС и ВИС;

Други коментари

27. отбелязва със задоволство, че Агенцията е изготвила, договорила и подписала планове за двустранно сътрудничество с Европейската служба за подкрепа в областта на убежището (понастоящем Агенцията на Европейския съюз в областта на убежището), Агенцията на Европейския съюз за основните права и Агенцията на Европейския съюз за киберсигурност (ENISA); отбелязва, че Агенцията също така е продължила сътрудничеството си с други партньорски агенции, като например Агенцията на Европейския съюз за обучение в областта на правоприлагането (CEPOL) относно дейностите по обучение, Европейската агенция за гранична и брегова охрана относно ШИС, СВИ, ETIAS и оперативната съвместимост, CEPOL относно ВИС, искането за допълнителна информация от националните звена (SIRENE), ШИС, СВИ, ETIAS и оперативната съвместимост, както и Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на наказателното правосъдие (Евроюст) относно Евродак и ШИС;

28. приветства активното онлайн присъствие на Агенцията през 2020 г., наред с другото чрез кампанията „Открийте eu-LISA“, участието на Агенцията в 16 съвместни действия и кампании заедно с агенциите на Съюза в областта на правосъдието и вътрешните работи и интерактивната игра quiz.eulisa.europa.eu; насърчава Агенцията да продължи да популяризира своята работа, научни изследвания и дейности, за да повиши видимостта си в обществото;

29. приветства факта, че Агенцията е постигнала значителен напредък по проекта за изграждане на второ разширение на техническото си звено в Страсбург с официалното прехвърляне от френските органи на Агенцията на парцела с площ от 20 000 кв.м. в съседство с настоящия сграден комплекс, който ще служи като място за новото разширение;

30. по отношение на други забележки, придружаващи решението за освобождаване от отговорност, които имат хоризонтален характер, препраща към своята резолюция от 4 май 2022 г. ([3]) относно резултатите от дейността, финансовото управление и контрола на агенциите.

([3]) Приети текстове, P9_TA(2022)0196.